

Απλές σκέψεις και ευχές με την ευκαιρία της σχολικής εορτής των Τριών Ιεραρχών (30-1-2012).

Αγαπητοί συνάδελφοι-ισσες, αγαπητοί μας μαθητές, αξιότιμοι γονείς των μαθητών μας !

Σε μια εποχή που η παιδεία μας μεταρρυθμίζεται και διαρκώς ανασυντάσσεται αναζητώντας τον εκσυγχρονισμό και την ποιοτική της αναβάθμιση, κατά την ταπεινή μου γνώμη, **επιβάλλεται** όσο ποτέ άλλοτε η αναβάπτισή της στη σκέψη, το λόγο, αλλά και τα οράματα «των ενθέων και σοφών διδασκάλων» των Τριών Ιεραρχών που αυτές τις μέρες ιδιαιτέρως και πανηγυρικώς τιμούμε.

Οι Τρεις Ιεράρχες, «της οικουμένης οι διδάσκαλοι», έρχονται ακριβώς στην κατάλληλη ώρα, στην πιο επίκαιρη στιγμή για την Πατρίδα μας να επισημάνουν την ευθύνη, τη νοοτροπία, αλλά και τις αρχές που είναι ανάγκη να λαμβάνονται υπόψη στις αποφάσεις που καθορίζουν τη φυσιογνωμία, τις κατευθύνσεις και τους στόχους της παιδείας.

Οι τρεις Ιεράρχες, λοιπόν, ως διαχρονικοί σύμβουλοι ζωής, έχουν να μας διατυπώσουν μια ολοκληρωμένη πρόταση ζωής : Ο άνθρωπος δεν ζει χωρίς **νόημα ζωής και χωρίς σχέδιο ζωής**, θα μας έλεγαν σήμερα και επομένως **«η παιδεία δεν μπορεί να είναι ξηρή πολυμάθεια, αλλά ανατροφή μετ' ευλαβείας και μετάληψις αγιότητας»**, όπως γράφει ο Μ. Βασίλειος. Και στα δύο αυτά βασικά στοιχεία, που προσδιορίζουν την ποιότητα ζωής του ανθρώπου, τόσο η παιδεία όσο και η υγιής θρησκευτική πίστη παίζουν σε κάθε εποχή πρωταρχικότατο ρόλο.

Όσο για εμάς τους εκπαιδευτικούς να ξαναθυμηθούμε ότι οι Τρεις Ιεράρχες είχαν ιδιαίτερη εκτίμηση για το παιδαγωγικό λειτούργημα. Ο Γρηγόριος ο Θεολόγος επισημαίνει τα εξής : **«Είναι πράγματι καταπληκτικό το να καθοδηγείς νέους ανθρώπους, είναι τέχνη τεχνών και επιστήμη επιστημών»**. Και ο Ιωάννης ο Χρυσόστομος συμπληρώνει : **«Δεν υπάρχει άλλη καλλιτεχνική δημιουργία πιο μεγάλη από την αγωγή, γιατί με τι άλλο μπορεί να συγκριθεί η διάπλαση της ψυχής και της διάνοιας ενός νέου ανθρώπου» ;**

Κατά τους Τρεις Ιεράρχες, λοιπόν, **καλλιτέχνης και επιστήμονας ο εκπαιδευτικός**, πέραν της ειδικής του παιδαγωγικής κατάρτισης και αποστολής έχει καθήκον να αναδειχθεί και σε σύμβουλο για τους μαθητές του. Άλλωστε θα μπορούσε να υπάρξει Αγωγή χωρίς συμβουλευτικό χαρακτήρα και χωρίς να καθοδηγεί το νέο άνθρωπο σε έναν τρόπο ζωής ; Γι αυτό άλλωστε στα σχολεία εμείς οι εκπαιδευτικοί δίνουμε και πρέπει να δίνουμε μεγάλη βαρύτητα **στο ήθος και στη διαγωγή των μαθητών μας**. Γι αυτό άλλωστε τα σχολικά μαθήματα δεν εξαντλούνται μόνο σε γνώσεις και πληροφορίες. Κυρίως έχουν ως αποστολή τους να αποτελέσουν την αρχή μιας συναρπαστικής συνάντησης

των νέων ανθρώπων, της συνάντησης τους με το βαθύτερο **Νόημα της ζωής τους**. Δυστυχώς κάποιοι απαξίωσαν την πνευματική προσφορά του σχολείου και φρόντισαν μόνο για την απόκτηση ξερών τεχνολογικών γνώσεων, χρήσιμων μεν αλλά όχι καθοριστικών για το βαθύτερο Νόημα της ζωής των μαθητών μας.

Οι νέοι δεν έχουν μόνο διανοητικές και επαγγελματικές αλλά και ψυχικές και πνευματικές ανάγκες. Ποια πρότυπα ζωής όμως τους προσφέρουμε μέσα από τα σημερινά σχολικά βιβλία, αφού απ' αυτά ελαττώσαμε τα κείμενα που τονίζουν τις βασικές αξίες, οι οποίες είναι ο ακρογωνιαίος λίθος κάθε ελεύθερης δημοκρατικής κοινωνίας; Η πίστη στο Θεό, η τιμιότητα, το θάρρος, η καλοσύνη, η γενναιοδωρία, ο πατριωτισμός έχουν ξεριζωθεί ή ελαττωθεί αισθητά από τα σχολικά εγχειρίδια.

Το σχολείο πρέπει να αξιοποιηθεί σωστά γιατί είναι το βασικό εργαστήριο διάπλασης των νέων ανθρώπων και το ουσιαστικότερο μέσο παρέμβασης που διαθέτει η κοινωνία για την ισορροπημένη και υγιή ψυχοσωματική ανάπτυξή τους.

Θα πρέπει να γίνει κατανοητό ότι το θέμα της Παιδείας είναι πρώτα : τι διδάσκεται στο μαθητή, πως διδάσκεται, ποιοι το διδάσκουν κι ύστερα έρχονται όλα τα άλλα. Καλό το ψηφιακό σχολείο, αλλά λησμονήσαμε ότι **παιδεία σημαίνει πρώτα ψυχή και πνεύμα**. Όταν αυτά λείπουν, τα πλούσια ηλεκτρονικά μέσα δεν ωφελούν τόσο πολύ. Συνεπώς, αναλυτικό πρόγραμμα και διδακτικό προσωπικό είναι τα κλειδιά της Παιδείας μας. Μορφωμένος δεν είναι αυτός που ξέρει μόνο γράμματα, αλλά αυτός που έχει και ήθος. Άνθρωπος με την ηθική και όχι με τη βιολογική έννοια. Η Παιδεία (τα σχολεία μας) πρέπει να δίνει και ήθος και γνώσεις. Αν δώσουμε μόνο Εκπαίδευση (επάγγελμα) και δεν δώσουμε Παιδεία (ήθος) **αποτύχαμε**. Τι μέτρα όμως έχουν πάρει οι υπεύθυνοι της Παιδείας τα τελευταία δέκα χρόνια μέχρι σήμερα ;

Τα σχολεία της Αμερικής, της Γερμανίας, της Σουηδίας, κυρίως της Αγγλίας αλλά και όλων των δυτικών κοινωνιών είναι γεμάτα ψυχολόγους και παιδοψυχολόγους. Έτσι θέλουν κάποιοι να καταντήσουν και τα ελληνικά (τα δικά μας) ;

Ένα σχολείο που αφήνει άδεια την ψυχή των νέων στερώνοντας τους ιδανικά και αξίες και περιφρονώντας τη μακραίωνη ιστορία, την πλουσιότατη ελληνική γλώσσα και τη δοκιμασμένη ελληνορθόδοξη παράδοση, την οποία προσπαθούν κάποιοι να αντικαταστήσουν με ξεπερασμένα συνθήματα, δεν έχει να προσφέρει και πολλά πράγματα στους νέους μας σήμερα. Τα αποτελέσματα άρχισαν να φαίνονται.

Πάντως ένα είναι σίγουρο ότι οι σημερινοί μαθητές, όπως δείχνουν οι ψυχοπαιδαγωγικές και οι κοινωνικές έρευνες, φαίνεται να έχουν ανάγκη από μια καθοδηγητική παρουσία των εκπαιδευτικών (δασκάλων) δίπλα τους, από μια παιδαγωγική συμβουλευτική που θα δίνει προσανατολισμούς ζωής. Οι νέοι

εμφανίζονται να έχουν ανάγκη την οριοθέτηση από κάποιον δυναμικό ενήλικο. Ο κάθε μαθητής προσδοκεί ειδικά από τον **εκπαιδευτικό-σύμβουλο** παράδειγμα για να το ακολουθήσει και πρότυπο για να ταυτιστεί μαζί του. Αν δεν υπάρχουν πρότυπα και ιδανικά στη ζωή του από ανάγκη στρέφεται τότε σε άλλα πρότυπα επιβλαβή και παρασύρεται!! Γι' αυτό άλλωστε και ο Ιωάννης ο Χρυσόστομος μας υπενθυμίζει ότι είναι **«η νεότης καθ' εαυτήν ευόλισθον πράγμα και αμφίρροπον είτε προς κακίαν είτε προς αρετήν»**. Και ο Γρηγόριος ο Θεολόγος, απευθυνόμενος σε δασκάλους και γονείς, πολύ εύστοχα επισημαίνει : **«Στολίστε τις ψυχές των παιδιών με την κατάλληλη μόρφωση κι όλα τα άλλα θα ακολουθήσουν»**.

Έτσι, λοιπόν, ο Γρηγόριος ο Θεολόγος θεωρεί ως σωστό Παιδαγωγό εκείνον που γίνεται ζωντανό πρότυπο και παράδειγμα στους μαθητές του : **«Σοφισθήναι και ούτω σοφίσαι, γενέσθω φως και ούτω φωτίσαι, αγιασθήναι και ούτω αγιάσαι»**. (« Να γίνεις σοφός, για να κάνεις και τους άλλους σοφούς, να γίνεις φως για να φωτίζεις, να αγιαστείς για να αγιάσεις...»). Και συμπληρώνει ο ίδιος : **«Η μη δίδασκε ή δίδασκε δια του παραδείγματος. Ίδιον του υποκριτού και ουχί του παιδαγωγού είναι το εν λόγοις φιλοσοφείν»**. Αλλά και ο Μ. Βασίλειος μας τονίζει ότι **«ο δάσκαλος οφείλει να διδάσκει πρώτα τον εαυτό του και να αποτελεί στους μαθητές του παράδειγμα αρετής»**.

Συνεπώς, είναι καιρός όλοι εμείς οι υπεύθυνοι της ελληνικής παιδείας δάσκαλοι, γονείς, φορείς της Παιδείας και της Εκκλησίας να βάλουμε στο επίκεντρο της αγωγής των παιδιών μας τη διδασκαλία και τις αναλλοίωτες διαχρονικές παιδαγωγικές αρχές και αξίες των Τριών Ιεραρχών και των άλλων Μεγάλων Ελλήνων Πατέρων της Εκκλησίας αλλά και των φωτισμένων πνευματικών προσωπικοτήτων της Πατρίδας μας και να αναβαπτίσουμε την ελληνορθόδοξη παιδεία μας πάνω στις σύγχρονες ανάγκες και τους ευρωπαϊκούς προσανατολισμούς. Είναι καιρός πλέον να ακολουθήσουμε το παράδειγμα τους, να φωτισθούμε από τα θεόπνευστα λόγια τους, να πορευθούμε με τα πρότυπα που μας άφησαν σαν πολύτιμη παρακαταθήκη, να επανεκτιμήσουμε και να αξιοποιήσουμε επιτέλους τον ανεκτίμητο θησαυρό των συγγραμμάτων τους.

Με άλλα λόγια αυτό που χρειάζεται η παιδεία της Πατρίδας μας αλλά και η ελληνική κοινωνία σήμερα που περνάει πρωτίστως κρίση ηθικών και πνευματικών αξιών και δευτερευόντως κρίση οικονομική και πολιτική, είναι να κρατήσουμε όλοι μαζί και ο καθένας μας ξεχωριστά άγρυπνη τη συνείδηση της ανθρώπινης ευθύνης και του καθήκοντός μας. Προπάντων μάλιστα εμείς οι Έλληνες εκπαιδευτικοί. Η ευθύνη μεγάλη, το έργο μας δύσκολο, αλλά οι Έλληνες στα δύσκολα πετυχαίνουμε πολλά!!

Ας μας φωτίζουν και ας μας ευλογούν οι προστάτες των ελληνικών γραμμάτων άγιοι Τρεις Ιεράρχες ώστε να συνεχίσουμε τον καθημερινό μας αγώνα της διαπαιδαγώγησης των νέων μας, που αποτελούν το μέλλον της Πατρίδας, με την ίδια ζέση, αγάπη και υπομονή στο δύσκολο παιδαγωγικό μας έργο.

ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΛΛΑ ΣΕ ΟΛΟΥΣ, ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΕΥΤΥΧΙΑ.

Ο Διευθυντής του σχολείου